

Esiopetus velvoittavaksi 1.8.2015 alkaen

Perusopetuslakia on muutettu 1.1.2015 voimaan tulleella lailla (1040/2014) siten, että esiopetus muuttuu velvoittavaksi. Lapsen on 1.8.2015 alkaen osallistuttava oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Kunnan velvollisuus järjestää esiopetusta

Perusopetuslain muutos ei aiheuta muutoksia esiopetuksen järjestämiskäytäntöihin. Kunnalla on edelleen lakiin perustuva velvollisuus esiopetuksen järjestämiseen (4 §). Lisäksi valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle oikeuden (luvan) järjestää perusopetuslain mukaista esiopetusta (7 §) ja valtio voi järjestää esiopetusta ministeriön päätöksellä (8 §).

Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa. Kunta voi myös hankkia esiopetuksen ko. opetuksen järjestämisluvan saaneelta taholta tai muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään perusopetuslain mukaisesti.

Esiopetukseen osallistuminen 1.8.2015 alkaen (perusopetuslaki 26 a §)

Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta (25 §). Lapsen on 1.8.2015 alkaen osallistuttava oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Kuten nykyisinkin pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen on osallistuttava esiopetukseen oppivelvollisuuden alkamisvuonna. Lisäksi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta.

Kuten aiemminkin lapsella, joka aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Laissa ei säädetä lapsen velvollisuudesta osallistua perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn esiopetukseen. Huoltajat voivat päättää myös kotona toteutettavasta esiopetuksen tavoitteet saavuttavasta toiminnasta tai esiopetuksen toteuttamisesta muun kuin perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän toimesta. Virallisen esiopetusjärjestelmän ulkopuolella lapsille annettava esiopetus katsotaan perusopetuksen tavoin kotiopetusta vastaavaksi, vaikka se olisi organisoitu esiopetuksen tavoin ja vastaisi esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa esiopetukselle asetettuja tavoitteita (HE 135/2013 vp).

Esiopetus ei ole osa oppivelvollisuutta eikä kunnalla ole valvontavelvollisuutta vaikka lapsi ei osallistu perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn esiopetukseen. Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Opetushallituksen laatimat esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet määräävät esiopetukselle asetetut tavoitteet.

26 a § Esiopetukseen osallistuminen

Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen 25 §:n 2 momentissa tarkoitettun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen on osallistuttava 26 §:n 1 momentin mukaisesti esiopetukseen oppivelvollisuuden alkamisvuonna. Lisäksi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta.

Sellaisella lapsella, joka 27 §:n mukaisesti aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta 1 momentissa säädetyn lisäksi myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Esiopetukseen hakeutumisesta ja opetusryhmien muodostamisesta esiopetuksessa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Oppilaan velvollisuudet (perusopetuslaki 35 §)

Oppilaan velvollisuuksista säädetään perusopetuslain 35 §:ssä. Sen 1 momentissa säädetään perusopetuksessa olevan oppilaan velvollisuudesta osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Pykälän sanamuotoa on muutettu siten, että siinä säädetään myös esiopetukseen otetun oppilaan velvollisuudesta osallistua opetukseen. Uusi sanamuoto sisältää myös esiopetuksen ja muut perusopetuslain 5 §:ssä säädettyt opetusmuodot. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esiopetukseen otetun oppilaan on osallistuttava opetukseen, ellei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapaata.

35 § Oppilaan velvollisuudet

Oppilaan tulee osallistua tässä laissa säädettyyn opetukseen johon hänet on otettu, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.

Lisätietoja

Lakimies
Erityisasiantuntija

Minna Antila
Jarkko Lahtinen

p. 050 560 3353
p. 050 3614 526